

PROGRAMMA NATIONALE HERDENKING

Gemeente Bunschoten 2024

Oorlogsmonumenten

Voor meer informatie over oorlogsmonumenten verwijzen wij u naar www.monumentenbunshotsen.nl/centrum.

BEGRAAFPLAATS MEMENTO MORI

(via oorspronkelijke ingang)

19.00 uur: Uitspreken memorandum

Door de voorzitter de heer P. Nagel.

Tijdens de Nationale Herdenking herdenken wij allen – burgers en militairen – die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord; zowel tijdens de Tweede Wereldoorlog en de koloniale oorlog in Indonesië, als in oorlogssituaties en bij vredesoperaties daarna.

Gedicht: Voor hen die vielen en aan hen die treuren (van mevrouw De Jong-Visser)

Door de heer A. ter Beek, lid van het plaatselijk comité Nationale Herdenking.

Een gedicht aan de op 10 mei gesneuvelden uit onze plaats: Jan Baas en Dirk Koelewijn, hier herbegraven op 29 juni 1940.

*Wij stonden bij de open graven
Van hen, die vielen in de strijd
Voor land en volk hun leven gaven
Die allereerste bange tijd.*

*Ook velen nog die hen beminde,
Zijn kleinzoon, broers, verloofde kwijt
Zie, in deze droeve stoet de vrienden
Hun kameraden in de strijd.*

*Hier klaagt een jonge weduwnaar
In grote smart haar bitter leed
Hoe erg 't gemis, hoe diep die rouw
Er is er slechts Een die 't kent en weet!*

*Zij zijn voor 't Vaderland gevallen
Zo jong reeds in hun graf gedaald
God trooste u, ge weet het allen
Het was in 's Heeren raad bepaald.*

*Hier treuren moeders om hun zonen
Wie peilt de rouw van 't moederhart?
De vaders diepbedroefd ook, tonen
Niet te verbergen oudersmart.*

*Niet een van ons zal ooit vergeten
Het droeve uur van diepe rouw
De nabestaanden mogen 't weten
Wij eren hen, meest om hun trouw.*

Kranslegging door de voorzitter en K.J. de Graaf (lid van het plaatselijk comité Nationale Herdenking) en **bloemlegging** bij de oorlogsgraven op begraafplaats Memento Mori door de leden van het plaatselijk comité Nationale Herdenking.

Bijdrage van Excelsior

"The Last Post" door Jaap-Jan van de Geest.

Afsluiting door de voorzitter van het plaatselijk comité Nationale Herdenking.

MUSEUM SPAKENBURG

Vanaf 19.25 uur: Verzamelen voor stille tocht

19.35 uur: Stille tocht

Met omfloerste trom naar het oorlogsmonument op het Spuiplein onder begeleiding van leden van scoutinggroep De Eempad en Veteranen.

Route: start Oude Schans, voor het Pleinhuisje linksaf, via de Kerkstaat richting het monument met een korte stop bij de Stolpersteine van Eveline de Leeuw.

OORLOGSMONUMENT SPUIPLEIN

19.40 uur: Muzikale bijdrage van Excelsior

En het luiden van alle klokken.

19.45 uur: Welkom door A. ter Beek en het uitspreken van het memorandum door de voorzitter van het comité, de heer P. Nagel.

Tijdens de Nationale Herdenking herdenken wij allen – burgers en militairen – die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord; zowel tijdens de Tweede Wereldoorlog en de koloniale oorlog in Indonesië, als in oorlogssituaties en bij vredesoperaties daarna.

19.55 uur: Kranslegging door het gemeentebestuur

19.59 uur: Taptoesignaal door Excelsior

20.00 uur: Twee minuten stilte

Aan te geven door een lid van het comité.

20.02 uur: Einde twee minuten stilte

Daarna samenzang: Wilhelmus couplet 1, 6 en 14

1. Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij, onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

6. Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God mijn Heer,
op U zo wil ik bouwen,
Verlaat mij nimmermeer.
Dat ik doch vroom mag blijven,
uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

14. Oorlof, mijn arme schapen
die zijt in groten nood,
uw herder zal niet slapen,
al zijt gij nu verstrooid.
Tot God wilt u begeven,
zijn heilzaam woord neemt aan,
als vrome christen leven,
't zal hier haast zijn gedaan.

Kranslegging bij het oorlogsmonument

Door en onder begeleiding van leden van scoutinggroep De Eempad

- Familie oorlogsslachtoffers
- Veteranen
- COV Beatrix
- COV Bunschoten-Spakenburg

Leggen van bloemen door kinderburgemeester Sophie Kocken en aansluitend leerlingen van de Bavinckschool en het Sterrenlicht en de kinderen uit Oekraïne onder begeleiding van Excelsior (koraalmuziek/tromgeroffel).

Herdenkingsrede door burgemeester M. van de Groep.

Muzikale bijdrage door Excelsior

Gedicht: De tijd (van Ilja Boersma)

Door Megan de Graaf (leerling Oostwende College)

Met trillende handen
En knikkende knieën
Een voelbare angst
In die donkere nacht

Ik kan me niet voorstellen
Hoe mensen zich voelden
Ik kan me niet voorstellen
Hoe het geweest moet zijn

Iedereen bij elkaar
Luisterend naar de schoten

Hopend dat ze weg zouden gaan
Hopend dat ze zouden ontwaken
Uit deze nachtmerrie

Hopend dat alles
Weer als vroeger zou zijn
Ik kan me niet voorstellen
Hoe dat geweest moet zijn
Ik kan het proberen te begrijpen
Maar het echt begrijpen
Dat kan ik nooit

Muzikale bijdrage door Excelsior

Voorlezen van de namen van de gevallen door Maud Blokhuis en Megan de Graaf (leerlingen van het Oostwende College).

In mei 1940 sneuvelden de Nederlandse militairen:

Op 10 mei in Bleiswijk

Jan Baas (28 jaar)

Op 12 mei in Zutphen

Dirk Koelewijn (20 jaar)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog kwamen in de gemeente Bunschoten door oorlogshandelingen om het leven:

Op 10 mei 1940

Hendrik Elle Lina (45 jaar)

Op 7 april 1945

Francis Delery (30 jaar)

Op 21 april 1945

Geertje Koelewijn-Koelewijn (65 jaar)

Wouter de Graaf (64 jaar)

Albertje van de Groep (13 jaar)

Lammert Hartog (77 jaar)

Jannetje Hartog-Ruizendaal (73 jaar)

Paulus Muijs (26 jaar)

Floor Kasteel (35 jaar)

Op 22 april 1945

Hendrik Heinen (8 jaar)

Peter Frans Heinen (32 jaar)

Lubbert Heinen (11 jaar)

Jannetje van de Groep (28 jaar)

Op 23 april 1945

Willem Koelewijn (80 jaar)

De Canadese militair Emilien Drapeau (20 jaar)

Op 25 april 1945

Wouter Heinen (6 jaar)

Op 26 april 1945

Willem Pijpers (60 jaar)

Excelsior speelt 'Blijf bij mij Heer'

Als gevolg van oorlogshandelingen verloren de volgende in de gemeente Bunschoten geboren of wonende personen het leven:

Op 30 september 1942 in Auschwitz

Eveline de Leeuw (46 jaar)

Op 24 februari 1943 in Frankfurt am Main

Klaas van den Berg (20 jaar)

Op 31 maart 1943 in Rotterdam

broertjes Dirk en Willem ter Haar (7 en 10 jaar)

Op 10 maart 1945 in Meppen-Versen Neuen-gamme

Adriaan Carel Los (23 jaar)

Op 23 maart 1945 in Dachau

Albert Eduard Botesz (63 jaar)

Op 21 april 1945 in Hannover

Hendrik Pijpers (29 jaar)

Op 25 mei 1945 in Dachau

Jacob de Jong (29 jaar)

Van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten lieten het leven:

Op 22 april 1945

Jaen Nieuwboer (51 jaar)

Op 27 april 1945

Evert Nagel (52 jaar)

Op 5 juni 1945

Hendrik Willem de Graaf (23 jaar)

Bij oorlogshandelingen in Nederlands-Indië sneuvelden:

Op 20 juli 1943 in Kinsayok in Thailand

Jan Bos (56 jaar)

Op 25 juli 1943 in Tamarkan

Rutger van de Vuurst (25 jaar)

Op 4 april 1944 in Osaka, Harimakamp

Pieter Vonck (41 jaar)

Op 20 september 1944 in Kuching, kamp Lintang

Jacobus de Graaf (35 jaar)

Op 16 oktober 1946 in Tjimahi

Jan Koelewijn (22 jaar)

Op 19 augustus 1947 bij Kawali

Willem Kool (23 jaar)

Op 2 juli 1949 in Solok

Arres Huijgen (22 jaar)

Afsluiting van de bijeenkomst

Door de voorzitter van het plaatselijk comité Nationale Herdenking met aansluitend het zingen van **Geef vrede Heer, geef vrede** onder begeleiding van Excelsior.

1	Geef vrede, Heer, geef vrede, de wereld wil slechts strijd. Al wordt het recht beleden, de sterkste wint het pleit. Het onrecht heerst op aarde, de leugen triomfeert, ontluistert elke waarde, o red ons sterke Heer.	3	Geef vrede, Heer, geef vrede, Gij die de vrede zijt, die voor ons hebt geleden, gestreden onze strijd, opdat wij zouden leven bevrijd van angst en pijn, de mensen blijdschap geven en vrede stichters zijn.
2	Geef vrede, Heer, geef vrede, de aarde wacht zo lang, er wordt zo veel geleden, de mensen zijn zo bang, de toekomst is zo duister en ons geloof zo klein; o Jezus Christus, luister en laat ons niet alleen!	4	Geef vrede, Heer, geef vrede, bekeer ons felle hart. Deel ons uw liefde mede, die onze boosheid tart, die onze mond leert spreken en onze handen leidt. Maak ons een levend teken: uw vrede wint de strijd!

Gelegenheid tot defileren langs de kransen

Met de klok mee vanaf de Kerkstraat richting de Spuistraat onder muzikale begeleiding van Excelsior.

DIGITAAL PROGRAMMABOEKJE

Het programmaboekje is ook digitaal beschikbaar. Handig voor degene die naast u staat bij de herdenking en geen boekje heeft kunnen bemachtigen.

Ga voor de digitale versie naar www.bunschoten.nl/dodenherdenking of scan de QR-code.

SCAN ME

